

Š i f r a k a n d i d a t a :

--

Državni izpitni center

JESENSKI IZPITNI ROK

GEOGRAFIJA

==== Izpitna pola 1 ====

Obča geografija – Regionalna geografija sveta in Evrope

Ponedeljek, 29. avgust 2016 / 90 minut

Dovoljeno gradivo in pripomočki:
Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.
Kandidat dobi ocenjevalni obrazec.
Izpiti poli je priložena barvna priloga.

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani in na ocenjevalni obrazec).

Izpiti pola vsebuje 25 nalog. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 50. Za posamezno nalogu je število točk navedeno v izpitni poli.

Rešitve, ki jih pišete z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom, vpisujte v izpitno polo v za to predvideni prostor. Odgovarjajte v obliki povedi in ne le z besedo ali besedno zvezo. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 12 strani (1–12), od tega 2 prazni.

Barvna priloga ima 4 strani (13–16).

M 1 6 2 5 0 1 2 1 0 2

3/16

V sivo polje ne pišite.

Prazna stran

OBRNITE LIST.

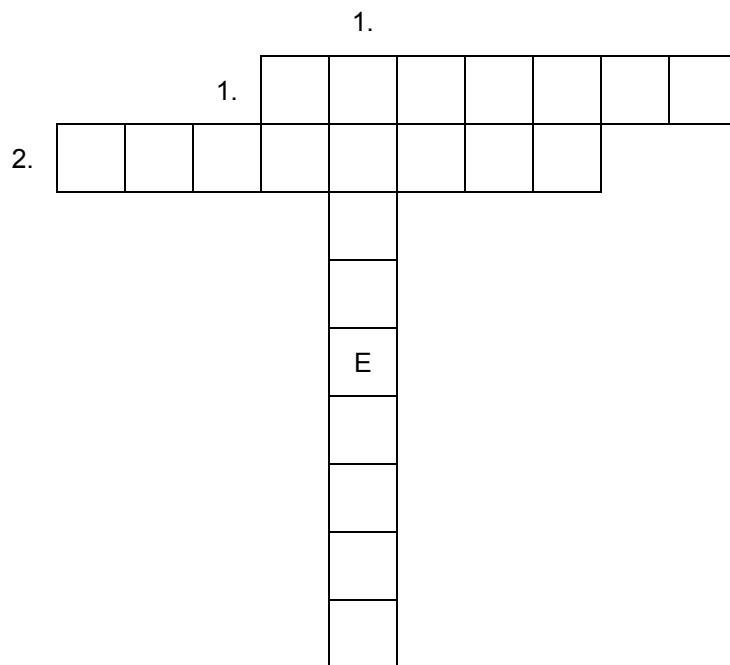
Obča

1. S pomočjo slike 1 v barvni prilogi rešite križanko.

Vodoravno: 1. Morje, ki obdaja vzhodne obale Grčije in je označeno s črko A.

2. Preliv, ki ločuje Veliko Britanijo od celinskega dela Evrope in je označen s črko B.

Navpično: 1. Zaliv, ki je označen s črko C.

2. Opišite dva vzroka za višjo slanost osrednjega dela Atlantskega oceana, ki je na sliki 1 v barvni prilogi označen s črko D, v primerjavi s Črnim morjem.

1 _____

2 _____

(2 točki)

3. S pomočjo slike 1 imenujte tip obale ob izlivu Temze. Napišite vzrok visokega vodostaja te reke, ki je poleg močnih nalivov pogosto povzročal poplave v Londonu.

Slika 1

(Prirejeno po: <http://im.ft-static.com/content/images/df22cefe-52ae-11e2-aff0-00144feab49a.img?width=327&height=219&title=&desc=uk%20airports>. Pridobljeno 14. 3. 2014.)

Tip obale: _____

Vzrok: _____
(2 točki)

4. K trditvam v preglednici napišite črko Z, če velja za Zalivski tok, črko B, če velja za Benguelski tok, in črko O, če velja za oba morska tokova.

Vodo premešča z višjih geografskih širin k nižjim.	
Morski tok usmerjajo zahodni vetrovi.	
Poteka v Atlantskem oceanu.	
Na svoji poti se segreva.	

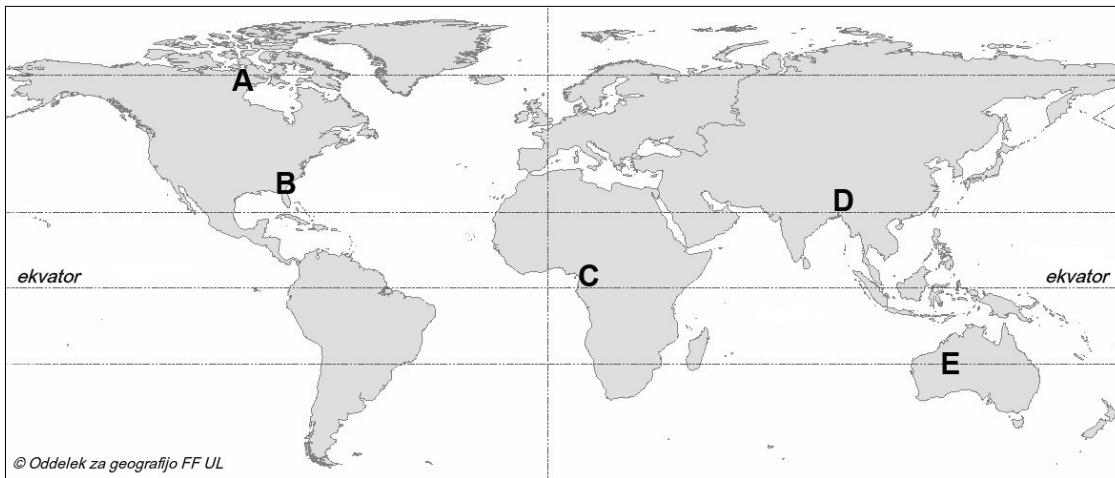
(2 točki)

5. Pojasnite vpliv Kanarskega morskega toka na padavinske značilnosti obalnega pasu.

(2 točki)

Svet 1

6. Obkrožite črko pred nepravilno trditvijo o monsunskem podnebju v Aziji.
- A Monsunski vetrovi so posledica različnega segrevanja kopnega in morja.
 - B Monsunske padavine dosežejo tudi jugovzhod Kitajske.
 - C Večina padavin pade med vlažnim zimskim monsunom.
- (1 točka)
7. Na sliki 2 je s črkami od A do E označenih pet območij na svetu. Izpišite črki tistih dveh izmed njih, ki imata najmanjšo količino padavin in posledično najskromnejše naravno rastlinstvo.

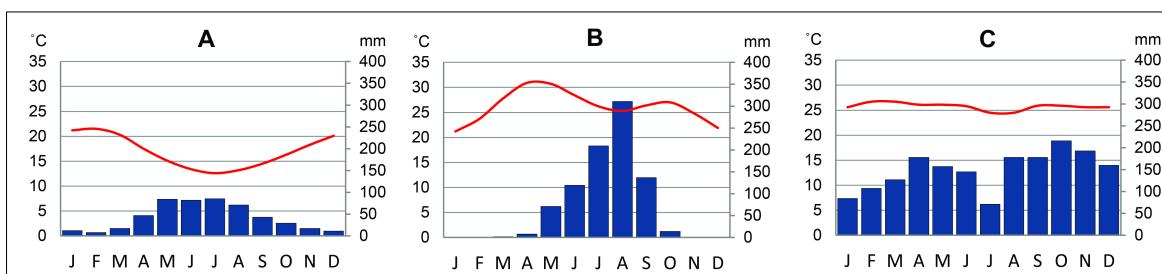
Slika 2

Območje 1: _____

Območje 2: _____

(2 točki)

8. Imenujte tip rastlinstva v pokrajini, ki jo prikazuje slika 2 v barvni prilogi, in izpišite črko klimograma s slike 3, ki ponazarja podnebne značilnosti te pokrajine.

Slika 3

(Prirejeno po: Vintar Mally, K., 2012: Geografija Podsaharske Afrike, str. 38. Znanstvena založba Filozofske fakultete, Ljubljana)

Tip rastlinstva: _____

Črka klimograma: _____

(2 točki)

M 1 6 2 5 0 1 2 1 0 7

7/16

V sivo polje ne pišite.

9. Napišite tip podnebja, v katerem zahodno od 100. poldnevnika v Severni Ameriki uspeva nizkotravna stepa. Opišite značilnost, po kateri se prevladujoči tip prsti na tem območju razlikuje od tistega na območjih z visokotravno stepo.

Tip podnebja: _____

Opis: _____

(2 točki)

10. Slika 3 v barvni prilogi prikazuje vzroke za krčenje tropskega deževnega gozda v brazilskem delu Amazonskega nižavja. Napišite vzrok, ki ga na grafikonu predstavlja izsek, označen s črko A. Z opisom naravnogeografskega vzroka in posledice pojasnite, zakaj večina izkrčenih gozdnih površin ni več namenjenih poljedelstvu.

Vzrok: _____

Pojasnitev: _____

(3 točke)

Svet 2

11. Smiselno dopolnite povedi v besedilu.

Posledice kolonialnih osvajanj se kažejo tudi v jezikovni sestavi. Večina prebivalcev Latinske Amerike zato govorí _____ jezik. V največji južnoameriški državi pa prevladuje _____ jezik.

(2 točki)

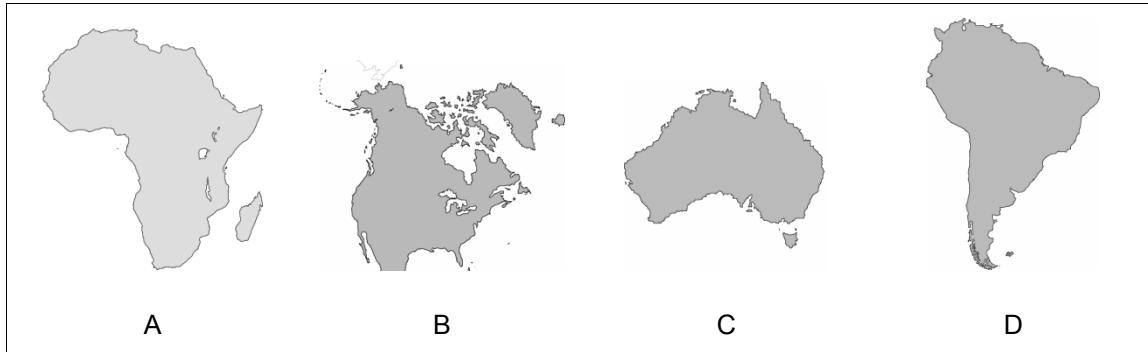
12. Opišite dva družbena vzroka za večji zaslužek držav, ki so imele kolonije.

1 _____

2 _____

(2 točki)

13. Slika 4 prikazuje obrise celin. Izpišite črko obrisa, ki prikazuje celino, na kateri je imela kolonije samo ena država, in črko obrisa, ki prikazuje celino, na kateri je imelo kolonije največ držav.

Slika 4

(Prirejeno po: http://www.wpclipart.com/geography/continents/large_blanks/. Pridobljeno: 13. 3. 2014.)

Črka celine z enim kolonizatorjem: _____

Črka celine z največ kolonizatorji: _____

(2 točki)

14. Obkrožite črki pred trditvama, ki najbolj pravilno opisujeta posledice neokolonializma v nekdanjih kolonijah.

- A Države so še zmeraj precej odvisne od plantažnega kmetijstva in rudarstva.
- B Da bi okrepile gospodarski vpliv, si prejšnje matične države prizadevajo ohraniti politično stabilnost.
- C Zaradi vmešavanja gospodarsko razvitejših držav se hitro razvija industrija.
- D Gospodarski razvoj pogosto ovirajo podpihovanja medetničnih nasprotovanj.

(2 točki)

M 1 6 2 5 0 1 2 1 0 9

9/16

V sivo polje ne pišite.

15. Kolonizatorji so lahko v osvojenih deželah povzročili tudi pozitivne premike; povečal se je prihodek, odpirali so delovna mesta. Pojasnite še dve pozitivni posledici kolonializma v afriških in latinskoameriških državah.

1 _____

2 _____

(2 točki)

Evropa 1

16. Med navedenimi državami obkrožite tisto, ki v celoti leži na Baltskem ščitu.

Litva Norveška Finska Danska

(1 točka)

17. Pomagajte si s sliko 4 v barvni prilogi, ki prikazuje obseg pleistocenske poledenitve v zadnji ledeni dobi. K trditvama napišite DA, če je trditev pravilna, in NE, če je napačna.

V pleistocenu je Alpe zajela celinska poledenitev.

Južno od poledenelih območij je med poledenitvijo nastajal vetrni sediment.

(2 točki)

18. Slika 5 v barvni prilogi prikazuje območja geotermalne vode v eni od srednjeevropskih pokrajin. Imenujte to pokrajino in proces, s katerim je pokrajina nastala.

Pokrajina: _____

Proces: _____

(2 točki)

19. Imenujte polotok v Južni Evropi, okrog katerega je največ aktivnih vulkanov, in opišite vzrok za vulkansko dejavnost.

Polotok: _____

Opis: _____

(2 točki)

20. Slika 6 v barvni prilogi prikazuje kmetijske panoge v Veliki Britaniji. Napišite kmetijsko panogo, ki je v legendi označena s črko D, in pojasnite vpliv reliefsa na tako kmetijsko usmeritev.

Kmetijska panoga: _____

Pojasnitev: _____

(3 točke)

Evropa 2

21. Med opisi obkrožite dva, ki sta značilna za industrijo Velike Britanije.

sončni pas	industrija visoke tehnologije	zgodnja industrializacija
Silicijeva dolina	največja izvoznica lesa	ni uvoznica surovin

(2 točki)

22. Obkrožite DA, če je trditev pravilna, in NE, če je napačna.

DA NE Francija proizvaja večino električne energije v jedrskih elektrarnah.
DA NE Kisela dež na Skandinavskem polotoku je v glavnem posledica švedske industrije.

(2 točki)

23. Slika 7 v barvni prilogi prikazuje ulico v poljskem mestu Katovice, ki leži v eni od najstarejših industrijskih pokrajin v Evropi. Imenujte pokrajino, v kateri je mesto, in napišite dejavnost, ki je poleg industrije počrnila stavbe.

Pokrajina: _____

Dejavnost: _____

(2 točki)

24. Slika 8 v barvni prilogi prikazuje propadli industrijski obrat v Rusiji. Opišite tri vzroke za propad industrijskega obrata.

1 _____

2 _____

3 _____

(2 točki)

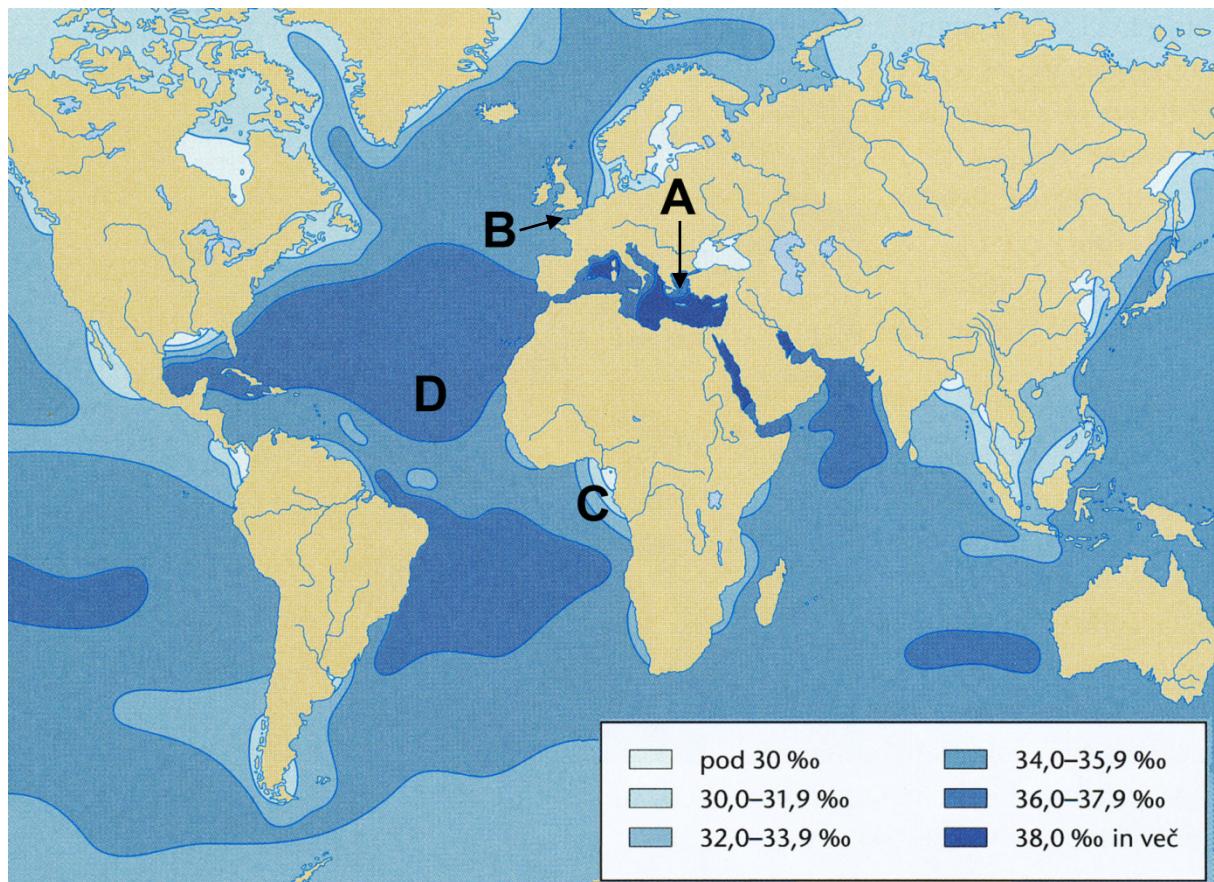
25. S pomočjo slike 9 v barvni prilogi pojasnite eno spremembo v finski lesnopredelovalni industriji konec 20. stoletja.

(2 točki)

V sivo polje ne pišite.

Prazna stran

Barvna priloga (k Izpitni poli 1)

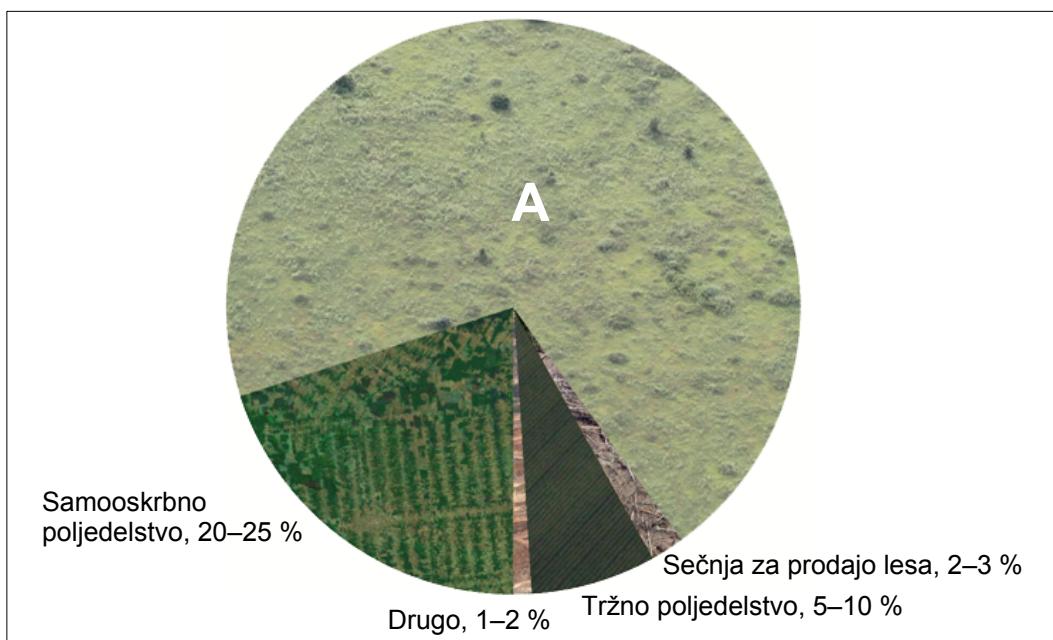
Slika 1: Povprečna slanost površinskega sloja svetovnega morja

(Prirejeno po: Senegačnik, J., in drugi, 2009: Obča geografija za 1. letnik gimnazij, str. 123. Modrijan. Ljubljana)

Slika 2

(Vir: K. Vintar Mally)

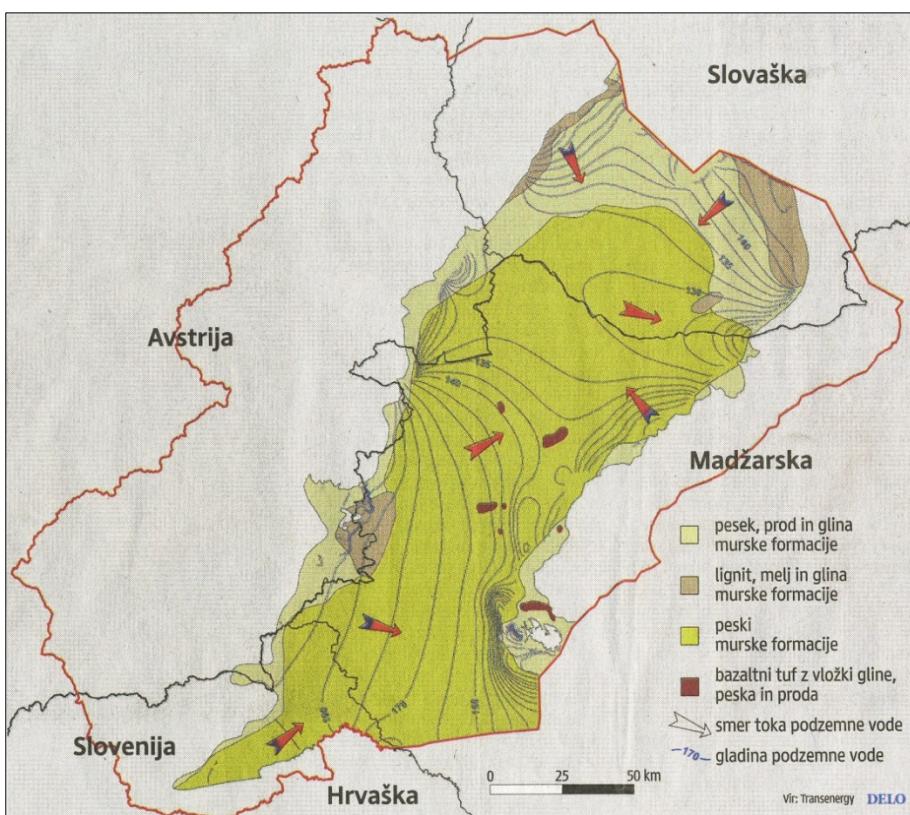
Slika 3: Vzroki za krčenje tropskega deževnega gozda v brazilskem delu Amazonskega nižavja

(Prirejeno po: <http://www.mongabay.com/brazil.html>. Pridobljeno: 8. 3. 2014.)

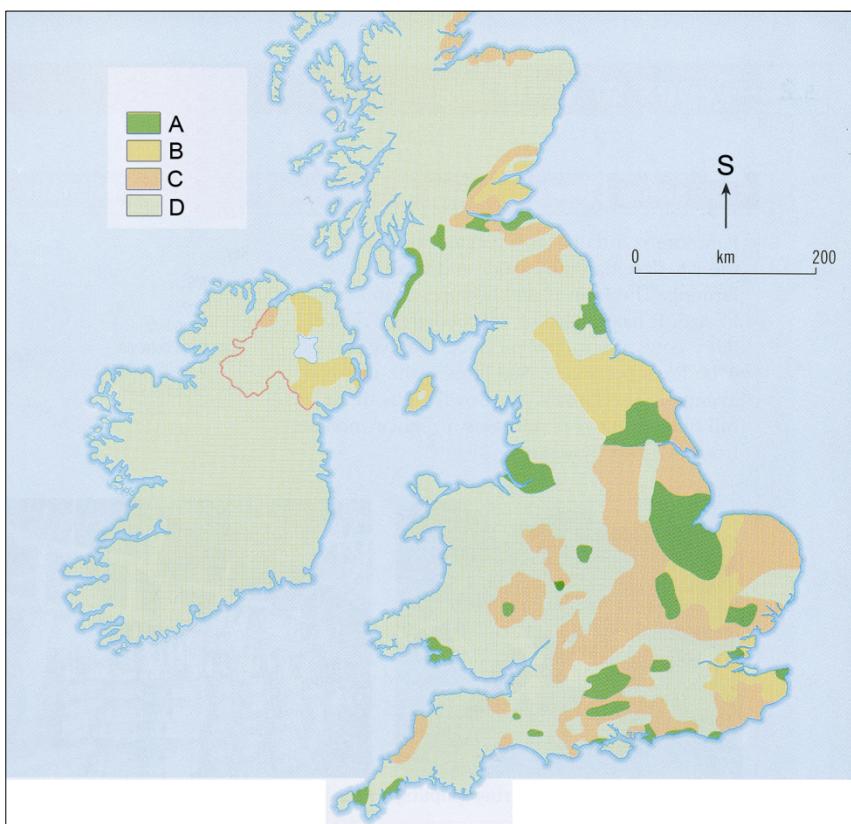
Slika 4

(Vir: Atlas sveta za osnovne in srednje šole, str. 29. Mladinska knjiga. Ljubljana, 2010)

Slika 5: Najpomembnejši peščeni geotermalni vodonosniki

(Vir: časopis Delo, str. 15, 27. 3. 2014, Ljubljana)

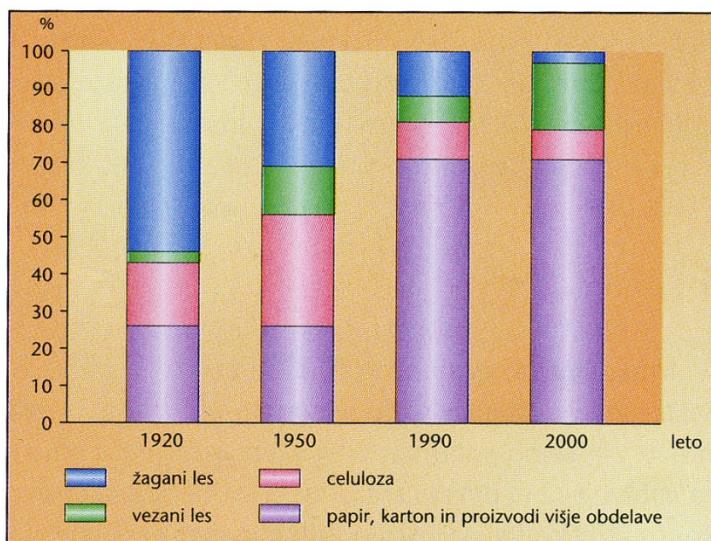

Slika 6

(Prijevano po: Chapman, S., in drugi, 1998: Complete Geography, str. 67. Oxford University Press. Oxford)

Slika 7(Vir: <http://www.panoramio.com/photo/26382795>. Pridobljeno: 3. 5. 2014.)*Slika 8*

(Vir: Senegačnik, J., in drugi, 2006: Evropa. Geografija za 2. in 3. letnik gimnazij, str. 48. Modrijan. Ljubljana)

Slika 9: Spremembe sestave izvoza finske lesnopredelovalne industrije v obdobju 1920–2000

(Vir: Senegačnik, J., in drugi, 2006: Evropa. Geografija za 2. in 3. letnik gimnazij, str. 102. Modrijan. Ljubljana)